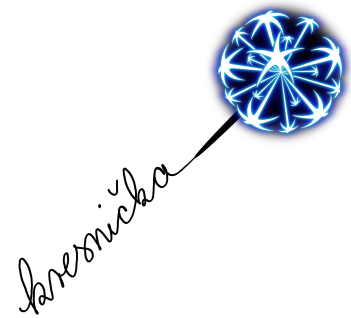
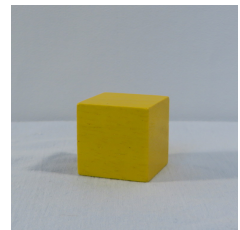
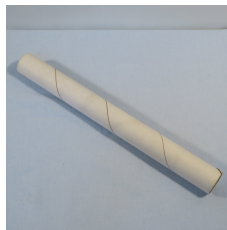
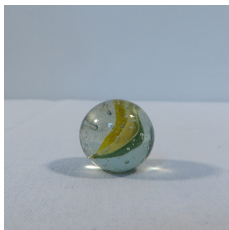

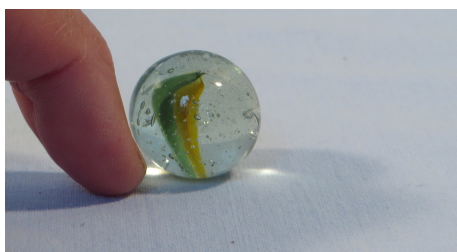
RAVNOVESNA LEGA

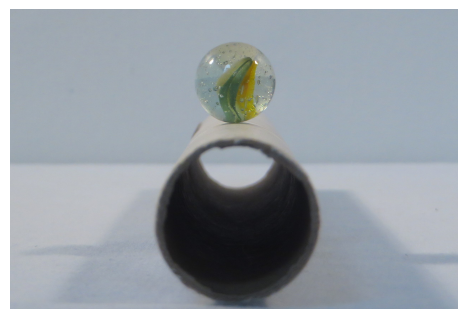
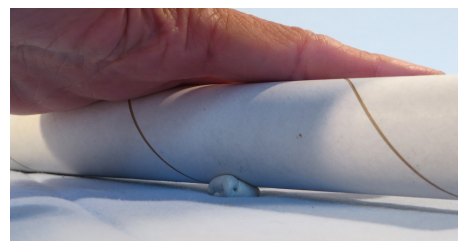
PRIPOMOČKI: frnikola, kozarec na peclju, tulec papirnatih brisač ali gospodinjske folije, plastelin, lesena kocka, lesen valj, posoda za vodo, žogica za namizni tenis

1. Frnikolo spusti v kozarec. Kje frnikola obmiruje? Rahlo jo suni s prstom in opazuj, kje se ustavi.

2. Frnikolo odloži na mizo (ali še bolje, gladek vodoraven kuhinjski pult). Kje frnikola obmiruje? Rahlo jo suni s prstom in opazuj, kje se ustavi.

3. Tulec papirnatih brisač z majhnim koščkom plastelina pritrdi na mizo. Na tulec postavi frnikolo tako, da na njem miruje. Potem frnikolo rahlo suni s prstom. Kaj se zgodi?

Lege, v katerih telo miruje, imenujemo **RAVNOVESNE LEGE**. Ravnovesne lege so lahko **STABILNE**, **METASTABILNE** ali **NEVTRALNE**.

Stabilna lega je tista, v katero se telo vrne samo od sebe, če ga malo izmaknemo iz nje in potem spustimo.

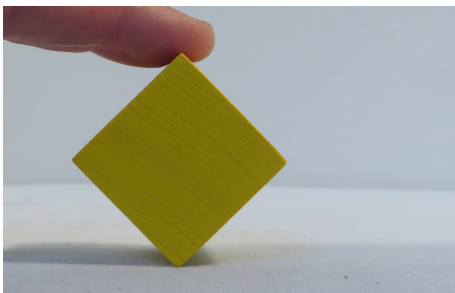
Metastabilna lega je tista, ki se zlahka poruši. Če telo iz take lege samo malo izmaknemo, se vanjo samo od sebe ne vrne. Metastabilno lego pogosto imenujemo tudi **labilna lega**.

Nevtralne lege so skupina enakovrednih ravnovesnih leg, v katerih lahko telo miruje. Če telo malo izmaknemo iz nevtralne lege, telo v novi legi obmiruje. Telo se ne vrne v staro lego, z novo je enako "zadovoljno".

STABILNOST se nanaša na **TELO** (je povezana z obliko telesa) in na **OKOLICO** telesa (je povezana z obliko podlage). Lega telesa pomeni, KJE se telo nahaja in/ali kako je **OBRNJENO**.

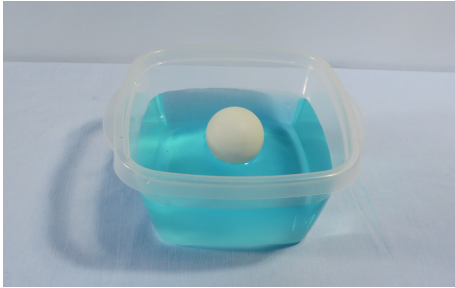
4. Frnikolo odloži na mizo. Frnikola miruje. Potem jo zasukaj, obrni ... Ali tudi obrnjena miruje?

5. Na mizo postavi kocko. V katerih legah - kako je obrnjena - ko obmiruje sama od sebe? Poskusi jo postaviti tudi tako, da brez pomoči (tvojega prsta) miruje na svojem robu.

6. Na mizo postavi valj. Kako je obrnjen, ko miruje brez tvoje pomoči? Kako ga lahko zasukaš, da še vedno miruje?

7. V posodo nalij vodo do višine malo čez polovico. V vodo spusti žogico za namizni tenis, leseno kocko in leseni valj. Vsa telesa naj plavajo. V katerih legah obmirujejo? Rahlo jih suni s prstom in opazuj, kaj se dogaja ter v katerih legah telesa čez čas zopet obmirujejo.

RAZMISLI, PREIZKUSI, POIŠČI, VPRAŠAJ ...

- Nekatere žoge in druge 'krogle' (lesene koralde, na primer) niso popolnoma okrogle. Kako bi ugotovil, ali je žoga jajčasta?
- Preizkusi, kako obrnjeno lahko na vodoravni mizi miruje surovo in kako trdo kuhano jajce. Kako je obrnjeno jajce, ki miruje tik pod gladino zelo slane vode?
- Poišči barvice ali svinčnike različnih oblik. Poskusi, v katerih legah obmirujejo na mizi
- Poskusi zasukati plavajoča telesa (kocko in valj) v druge ravnovesne lege.
- Poišči še kocke, krogle in valje iz drugih zelo lahkih snovi, na primer stiroporja, plute, votla telesa ... Poskusi, ali se na ravni podlagi in v vodi obnašajo podobno kot lesena telesa.
- Poskusi postaviti na tulec papirnatih brisač kocko in leseni valj tako, da na tulcu mirujeta brez tvoje pomoči.
- Razišči ravnovesne lege lesene deske (deščice) na vodoravni podlagi in na vodni gladini.
- Poišči še telesa drugih oblik in razišči njihove ravnovesne lege na vodoravni podlagi. Če telesa plavajo, razišči še njihove lege na vodni gladini.